

Univerzita Hradec Králové
Přírodovědecká fakulta
Katedra ruského jazyka a literatury

Kynologie v Rusku

Bakalářská práce

Autor: Eliška Kuncová

Studijní program: B1101 / Matematika

Studijní obor: Ruský jazyk se zaměřením na vzdělávání, Matematika se zaměřením na vzdělávání

Vedoucí práce: Mgr. Jaroslav Sommer

Zadání bakalářské práce

Autor: Eliška Kuncová
Studium: S15MA039BP
Studijní program: B1101 Matematika
Studijní obor: Matematika se zaměřením na vzdělávání, Ruský jazyk se zaměřením na vzdělávání

Název bakalářské práce: **Kynologie v Rusku**

Název bakalářské práce Cynology in Russia
AJ:

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Bakalářská práce se zaměřuje na téma kynologie v Rusku. Autorka popisuje ruskou kynologickou tradici, uvádí plemena vyšlechtěná v Rusku. Součástí práce je i analýza současného stavu kynologie v Ruské federaci.

ORLOV, I. B. Rossijskaja kinologija v istoričeskom aspekte. In: border-terrier.com.ua [online]. [cit. 24. 1. 2017]. Dostupné z: <http://border-terrier.com.ua/pages/rossijskaya-kinologiya-v-istoričeskom-aspekte->. ZAVGORODNIJ, Dmitrij Ivanovič. Istorija sobakovodstva v Rossii. In: aivengo.ru [online]. 23. 4. 2001 [cit. 24. 1.2017]. Dostupné z: <http://www.aivengo.ru/boxers/prensa/stat/chistori1.htm>. KOLBE, Annemarie; BRAUN Anneliese. Severská plemena psů: Aljašský malamut, Sibiřský hasky, Samojed, Grónský pes aj. Bratislava: Kontakt plus, 1997, 99 s. Poznej svého psa. ISBN 80-88855-12-8. KUBYN, Stacey Layne Grether. Kavkazský pastevecký pes. Praha: Fortuna Print, 2005, 155 s. ISBN 80-7321-161-0. HOROVÁ, Eva. Kynologický výkladový slovník. Praha: CanisTR, 2012, 352 s. ISBN 978-80-213-2283-7.

Garantující pracoviště: Katedra ruského jazyka a literatury,
Pedagogická fakulta

Vedoucí práce: Mgr. Jaroslav Sommer

Oponent: PhDr. Jindřich Kesner, CSc.

Datum zadání závěrečné práce: 26.1.2017

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně a že jsem v seznamu použité literatury uvedla všechny prameny, z kterých jsem vycházela.

V Hradci Králové dne

Jméno a příjmení

Poděkování:

Chtěla bych poděkovat panu Mgr. Jaroslavu Sommerovi za vedení mé bakalářské práce, odborný dohled, pomoc a cenné rady při zpracování této práce.

Anotace

KUNCOVÁ, Eliška. Kynologie v Rusku. Hradec Králové, 2018. Bakalářská práce na Přírodovědecké fakultě Univerzity Hradec Králové. Vedoucí bakalářské práce Mgr. Jaroslav Sommer. 52 s.

Bakalářská práce se zaměřuje na téma kynologie v Rusku. Autorka popisuje ruskou kynologickou tradici, uvádí plemena vyšlechtěná v Rusku. Součástí práce je i analýza současného stavu kynologie v Ruské federaci.

Klíčová slova

Kynologie, psí plemena, Rusko, chov psů

Annotation

KUNCOVÁ, Eliška. Kynologie v Rusku. Hradec Králové, 2018. Bakalářská práce na Přírodovědecké fakultě Univerzity Hradec Králové. Vedoucí bakalářské práce Mgr. Jaroslav Sommer. 52 s.

This bachelor thesis focuses on the topic of cynology in Russia. The Author describes Russian cynology tradition and introduces breeds of dogs that were bred in Russia. Another part of this thesis is analysis of the present situation of cynology in the Russian Federation.

Keywords

Cynology, dogs breeds, Russia, dog breeding

Obsah

Úvod	8
1. Co je kynologie?	9
1.1 Počátek chovu psů	9
2. Počátky ruské kynologie	11
2.1 Vývoj v 19. století	11
2.2 Vývoj ve 20. století	13
2.3 Eskortní psi ve věznicích	16
2.4 Psi v policejní službě	17
2.5 Chovatelská stanice a škola pro psy Rudá hvězda	18
2.5.1 Vyšlechtěná plemena psů v této stanici	19
3. Ruská kynologická federace (РКФ)	22
3.1 Působení RKF	22
3.2 Výstavy RKF	23
3.3 Soutěže RKF	26
4. Plemena psů vyšlechtěná v Rusku	28
4.1 Barzoj – ruský chrt (борзой).....	28
4.2 Kavkazský pastevecký pes (кавказская собака)	28
4.3 Samojed (самоедская собака).....	30
4.4 Ruský toy teriér (русский той-терьер)	31
4.5 Rusko-evropská, východosibiřská a západosibiřská lajka	32
4.5.1 Rusko-evropská lajka (русско-европейская лайка).....	33
4.5.2 Východosibiřská lajka (восточно сибирская лайка).....	33
4.5.3 Západosibiřská lajka (западно сибирская лайка)	33
4.6 Jihoruský ovčák (юго русский овчак).....	34
5. Současný stav kynologie v Rusku	35
5.1 Aktivity RKF	35
5.2 Psi jako módní doplněk	36
5.3 Psi v policejní službě	37
5.4 Canisterapie	37
Závěr	39
Seznam použité literatury.....	40
Přílohy	43

Úvod

Úlohou této bakalářské práce s názvem Kynologie v Rusku je nahlédnutí do ruské kynologické tradice. Téma jsem si zvolila s ohledem na moje záliby a studovaný obor. Již od mého útlého věku se u mě projevoval zájem o chov psů a v současné době jsem také majitelkou pěti psů, kteří mi jsou věrnými společníky. Chov psů důvěrně zasáhl do mého života. Měla jsem tu příležitost navštívit také školu pro psy Lud'ka Šilhavého International dog school K9, v níž probíhá výcvik psů již od roku 1978. Tato návštěva se tak stala jedním z hlavních podnětů pro vypracování bakalářské práce s tématem kynologie.

Následující kapitoly jsou věnovány samotnému počátku chovu psů, historii kynologie v Rusku, veřejné organizaci s názvem Ruská kynologická federace sídlící v Moskvě, výstavám a soutěžím pořádaných Ruskou kynologickou federací, nejvýznamnějším plemenům vyšlechtěným v Rusku a uznaným Mezinárodní kynologickou federací a samozřejmě také současnému stavu kynologie v Rusku.

Cílem této práce je shrnutí poznatků o ruské kynologii.

1. Co je kynologie?

Kynologický výkladový slovník definuje kynologii jako nauku o psech (Horová, 2012). Stejně definuje kynologii také slovník cizích slov. Avšak nejedná se pouze o anatomii psa a podobně, kynology se totiž mohou jednoduše stát i laičtí chovatelé psů. Můžeme dokonce studovat kynologii jako jeden z oborů v chovatelství. Kynologie zkoumá chování, šlechtění, výcvik, vzhled a nemoci psů. Základními odvětvími kynologie jsou služební a sportovní kynologie, chovatelství, výstavy, zkoušky, myslivost a záchranářství.

Být kynologem je mnohdy monotónní každodenní práci a většinou i nebezpečnou. Velmi často můžeme na rukou cvičitele a kynologa zaznamenat stopy po zubech jeho psa. Musíme mít na paměti, že je pes divoké zvíře, a nikdo nám nezaručí, jak se v danou chvíli zachová. Profese kynologa také obnáší výuku a výcvik služebních psů, kynolog musí dokázat zpracovat program výcviku, poskytnout rady a konzultace nezkušeným chovatelům a vést požadovanou dokumentaci v oblasti výcviku a výuky.

Dalším důležitým pojmem v oblasti kynologie je standard plemene. Tento pojem můžeme považovat za samotný počátek plemene, protože o různých plemenech můžeme mluvit teprve tehdy, je-li vytvořen jejich standard. Jedná se o jakýsi soupis požadavků, které klademe na ideálního jedince daného plemene. Jsou zde sepsány především požadavky na zevnějšek psa, ale čím dál více se ve standardu objevují i kritéria na charakterové vlastnosti. Psi by totiž neměli být posuzováni pouze podle jejich zevnějšku. Díky standardu můžeme od sebe rozlišovat jednotlivá plemena. Standard slouží ale také pro hodnocení a srovnávání jedinců stejného plemene například odborníky na výstavách. Některé standardy mohou být strohé a některé velmi podrobné.

1.1 Počátek chovu psů

Psa můžeme považovat za jedno z prvních domestikovaných zvířat, neboť pouto mezi člověkem a psem existuje již tisíce let. Vývoj chovu psů je úzce spjatý s kulturním a společenským vývojem člověka. V mnoha publikacích se můžeme dočíst, že vztah psa s člověkem započal zhruba před 15 000 lety, avšak nedávné genetické výzkumy ukázaly, že vznik psa se datuje dokonce o deset tisíc let dříve. Není zcela jasné, v jakém časovém rozmezí, ale jisté je, že se pes vyvinul z asijských vlků. Pravděpodobně jedním z prvních

úkolů, kterým člověk pověřil svého psa, bylo hlídat tábořiště. Díky jejich vynikajícímu čichu dokázali včas varovat celé tábořiště před blížícími se lidmi, nebo dravou zvěří. (Fogle, 2007)

Než byly vynalezeny palné zbraně, byla pro lov vysoké zvěře používána psí plemena s podlouhlým tělem, jako jsou například chrti. Byli schopní dosáhnout vysoké rychlosti, díky které dokázali kořist snadno ulovit. Avšak s nástupem palných zbraní se dostala do popředí i jiná psí plemena, z nichž každé mělo své určité vlastnosti a lidé jich dokázali využít. Hojně se začali využívat pastevečtí psi, což byla robustně stavěná zvířata, která již v dřívějších dobách hlídala stáda před nepřáteli a predátory, ochraňovala svého pána a jeho majetek. (Orlov, 2007 [online])

2. Počátky ruské kynologie

Začátek uplatnění chovu psů v Rusku má poměrně krátkou historii. Základní kámen v chovu psů položili společensky vysoce postavení lidé a žáci těch nejlepších vzdělávacích ruských institucí. (Orlov, 2007 [online])

Okolo 200 let nás dělí od první zmínky o kynologii ve formě psích výstav a podobně. Historie chovu loveckých psů má hlubší a obsáhlejší kořeny (o některých plemenech chovaných v Rusku existují zmínky již v 16. století). Nicméně organizovaně se kynologie rozvíjí teprve od počátku 19. století.

2.1 Vývoj v 19. století

I přesto, že byli psi v průběhu tisíciletí používáni na ochranu statků a byli považováni za čtyřnohého asistenta, tak nebyly učiněny žádné konkrétní kroky pro oficiální chov odpovídajících plemen psů. Prvně se o to pokusil ruský car Pavel I. v roce 1797, kdy nařídil Expedici státního hospodářství (Экспедиция государственного хозяйства) nakoupit ve Španělsku ovce a španělská psí plemena pro ochranu domácích zvířat před predátory. Naneštěstí, války probíhající ve španělském království neumožnily realizaci tohoto nařízení. Španělsko bylo v té době zataženo do konfliktu s Británií. V roce 1802 mírem z Amiensu Španělsko odstoupilo Británii Trinidad. Alexandr I. již v prvním roce své vlády vybavil novou námořní expedici do Španělska a díky zlepšení situace ve Španělsku v roce 1803 vstupují na území Ruska ovce se zvláštními psy španělského původu – španělský mastin (мастин). (viz příloha č. 1) Jejich mohutná hlava s ostrými zuby naháněla hrůzu. Tito psi se pyšili podlouhlým tělem se silnou hrudí a dlouhým ocasem. Od ostatních psů se odlišovali povahou, bezmeznou odvahou a mocnou silou. Toto plemeno tedy získalo v roce 1803 svou novou domovinu. Nicméně za počátek tohoto plemene v Rusku se považuje 12. srpen 1797, kdy bylo přijato nařízení cara Pavla I. a můžeme ho tak pokládat za zakladatele oficiálního chovu psů v Rusku.

V této době se psi aktivně používali pro pastvu a ochranu hospodářských zvířat, účastnili se vojenských aktivit a chránili pevnosti. S pomocí psů byli hledáni i ztracení cestovatelé a rybařilo se. Západní kynologové navíc začali vytvářet a testovat nové generace psů užitečného charakteru.

Neexistují žádné záznamy o používání psů při pastvě v kavkazských a středoasijských oblastech. Nicméně výzkumníci vývoje chovu ovcí věří, že byla ovčí stáda hlídána různými psími plemeny. (Zavgorodnij, [online])

V polovině 19. století ruská kynologie významně přispívala k vývoji kynologie na celém světě. Její počátky souvisí s pastevectvím, ale také s chovem loveckých psů. V té době se dostala do popředí plemena psů jako ruský barzoi nebo ruský chrt, což je jedno z nejrychlejších loveckých plemen na světě. Ruského barzoje můžeme považovat za národní hrdost Ruska, vysloužil si totiž místo i na logu Ruské kynologické federace (Российская кинологическая федерация – РКФ).

První kroky směrem ke kulturnímu a společenskému chovu psů byly provedeny za vlády Alexandra II. Především během těchto let se postupně přesunulo chovné centrum pro psy z obecních statků do větších měst říše. V roce 1872 byla založena první všestranná organizace chovatelů psů Císařská společnost pro rozmnožování lovecké a průmyslové zvěře a náležitého lovu (Императорское Общество Размножения охотничьих и промысловых животных и правильной охоты). Mezi zakládajícími členy byli Veliký kníže Sergej Michajlovič, kníže V.A. Dolgorukov, D.A. Obolenskij a hrabě V.A. Šeremet'jev. (viz příloha č. 2)

Od roku 1874 se v zemi začaly objevovat první výstavy psů, kynologie přestávala být výsadou jen bohatých lidí a počet obdivovatelů ruského psího chovu výrazně rostl, což dalo ruské kynologii nový impuls ve vývoji.

26. prosince roku 1874 se v Moskvě objevila první výstava loveckých psů a koní, kde kromě známých chrtů byla zastoupena i plemena služební. Moskvané se zájmem obdivovali bernardýny, novofundlandské psy, ale také pudly, kolie a buldoky. Nejznámější ruský kynolog V.A. Šeremet'jev o této výstavě poznamenal, že měla uspokojivé výsledky a vystoupily takové exempláře, které by měly obrovský obdiv u předků. (Zavgorodnij, [online])

První záznamy o použití psů ve vojenských službách se datují již od roku 1840, ale více se zde pes uplatnil až ke konci 19. století.

V průběhu 19. století byly vydány mnohé publikace týkající se chovu psů. Jistě je důležité zmínit ruského zoologa Leonida Pavloviče Sabanějeva, jenž je autorem mnoha publikací

a článků, které se týkaly lovu a loveckých psů v té době. (viz příloha č. 3) Napsal také mnoho knih. Můžeme zmínit například publikaci Plemena loveckých psů (Породы охотничьих собак) z roku 1892, nebo Referenční příručka zbraní a loveckých psů (Справочная книга для ружейных и псовых охотников). (Simanová, [online])

2.2 Vývoj ve 20. století

Od druhé poloviny 19. století až do počátku 20. století vývoj ruské kynologie probíhal pouze v podobě chovu loveckých psů. Teprve až v roce 1904 během Rusko-japonské války, byly provedeny zásadní kroky ve vývoji chovu psů. Řada plemen získala své místo v policejní službě nebo v armádě. V roce 1908 byla zřízena společnost s názvem Společnost pro podporu používání psů v policejních a hlídacích službách (Общество поощрения применения сторожевых собак к полицейской и сторожевой службе). Poté se začaly objevovat výcvikové organizace pro služební psy. Na frontách první světové války používala ruská armáda psy pro ochranu vojenských zařízení, varování před nepříteli, sanitární účely a komunikaci. Velký důraz byl kladen na výcvik pohraničních psů, kteří dokázali najít skrývajícího se nepřítele a výbušniny. Vycvičení psi byli nasazeni na hlídková místa, aby hlídali a chránili své jednotky v obraně před náhlým útokem nepřítele. Pro objektivní posuzování připravenosti psů ke službě byli pravidelně podrobováni různým vyšetřením.

V červenci roku 1909 se v časopise Pohraničník (Пограничник) č. 23 objevil první článek o používání vojenských psů. Autor článku V. Solov'jev uvedl, že v Rusku roku 1908 vznikla Společnost pro podporu používání psů v policejních a hlídacích službách.

Od počátku dvacátých let 20. století vznikaly státní školy pro psy a pokračovalo se v odborné přípravě a výcviku psů. V roce 1924 byla vytvořena první rodokmenová chovatelská stanice psů, určených pro službu v armádě, která se později stala známou jako Rudá hvězda (Красная звезда). Byl vytvořen právní rámec pro používání vycvičených služebních psů na ochranu pohraničí SSSR. 14. ledna roku 1928 bylo podepsáno a schváleno nařízení O okruhových kurzech chovatelských stanic služebních psů řízených pohraniční stráží Sjednocené státní politické správy (Об окружных курсах при питомниках служебных собак при управлениях пограничной охраны Объединенного государственного политического управления). V tomto dokumentu

se poprvé objevila pravidla pro výcvik instruktorů a postup rozšířeného použití psů na ochranu hranic SSSR. (Orlov, 2007 [online])

Výcvik psů se zdokonalil, byli vyškoleni na hlídání základny, ochranu pohraniční stráže, zajištění a zadržení pachatele, objevení skrytých nepřátel a samozřejmě také obecnou poslušnost a odmítání potravin od cizinců.

Velkým přínosem pro rozvoj oficiálního chovu psů byl vášnivý specializovaný kynolog Aleksandr Pavlovič Mazover, kterého můžeme považovat za zakladatele sovětské kynologie. (viz příloha č. 4) Již od dětství se u něj projevoval zájem o psy, především o plemena dobrmanů. V roce 1924 se přestěhoval do Moskvy, kde absolvoval Institut tělesné výchovy a v roce 1930 se dostal do povědomí veřejnosti a byl tak považován za jednoho z nejlepších kynologů v SSSR. Od roku 1931 studoval severní chov psů. Po Velké vlastenecké válce odchoval Aleksandr Pavlovič Mazover v chovatelské stanici Rudá hvězda německé ovčáky a další plemena. Je autorem více než 100 článků ve specializovaných a populárních časopisech a několika knih o chovu psů, z nichž jednou z nejznámějších je Plemenná činnost v chovu psů (Племенное дело в собаководстве). V roce 1947 napsal monografii Zevnějšek a plemena služebních psů (Экстерьер и породы служебных собак). Fotografie v těchto knihách vyfotografovala jeho žena Dina Solomonovna Volkac, která se také zabývala výcvikem psů. (Orlov, 2007 [online])

V roce 1951 začal speciální sovětský vědecký tým vedený šéfkonstruktérem Sergejem Pavlovičem Koroljovem testovat vliv vesmírných letů na živý organismus. Američtí vědci používali pro výzkum zejména opice, které ale měly v tendenci panikařit při hluku, který doprovázel start rakety. Sovětští vědci se proto rozhodli pro psy. Přesněji pro pouliční křížence, kteří byli podle vědců posilněni pro život na ulici. 22. července roku 1951 byli dva psi Cigan a Dezik posláni až do výše 110 kilometrů – za hranici Vesmíru. Jejich modul se po otevření padáku snesl k zemi a k radosti všech, oba psi přežili. Cigan a Dezik se tak stali prvními živými tvory, kteří se v pořádku vrátili z Vesmíru. Při dalším letu Dezik bohužel zahynul, když se modulu při přistání neotevřel padák a Cigan byl z dalšího programu vyřazen nařízením vyšších politických kruhů. Od roku 1952 se sovětské vědci zaměřili především na testování na Zemi. Psi museli podstupovat tajné testy v katapultech a v dalších záchranných prostředcích. O dva roky později se vědci rozhodli pro zopakování letu. Dalším velkým úspěchem se stala fenka Lisa, která byla 2. července roku 1954 poslána do výše 100 kilometrů a bezpečně se snesla zpět k Zemi. Avšak mnoho

jiných psů při testování a letech zahynulo. V roce 1957 vyslali Sověti na oběžnou dráhu první družici Sputnik. Byl to další úspěch a krátce poté přišel z Moskvy příkaz zopakovat let co nejdříve znovu, ale s živým tvorem na palubě. Nikdo nebral v potaz, že stále ještě neexistuje způsob, jak dostat modul zpět z oběžné dráhy na Zem. Pro tuto misi byla vybrána fenka, která byla nalezena v moskevských ulicích. Byl to kříženec některého severského plemene a zřejmě teriéra. Původně se fenka jmenovala Kudrjavka a během příprav byla přejmenována na Lajku. (viz příloha č. 5) Podle dostupných údajů byla Lajka klidné povahy až flegmatické. Byla to tedy fenka ideální povahy pro první let na oběžnou dráhu, ze kterého nebylo návratu. 3. listopadu roku 1957 byla Lajka na palubě Sputniku 2 vynesena na oběžnou dráhu. Všichni věděli, že fenka zahyne. Podle oficiálních informací se prý Lajka udusila nebo sežrala otrávené žrádlo, které ukončilo její trápení. Nicméně obě verze tvrdily, že Sputnik 2 s Lajkou na palubě obíhal kolem naší planety celých šest dní. V roce 1960 výzkum i technika pokročily natolik, že bylo možné, aby se moduly z oběžné dráhy vrátily zpět. 19. srpna roku 1960 tak další dvě fenky Bělka a Strelka sedmáctkrát obletěly Zemi. (viz příloha č. 6) Výzkumný tým obě fenky přivítal zpět na Zemi živé a zdravé. Od roku 1961 se Vesmír poprvé otevřel i pro člověka. (Příbyl, 1997)

Od osmdesátých let dvacátého století se pozice psa ve vztahu k člověku stala v SSSR předmětem psychologického vědeckého výzkumu, který se zaměřil zejména na pozitivní vliv psů na psychiku a lidské zdraví. Konkrétní přínos, kterým může pes ovlivnit lidskou psychiku, byl hodnocen pomocí přesných kritérií. První kritérium zahrnovalo měření vitálních funkcí (krevní tlak, analýza osobních dojmů). Tyto údaje byly porovnávány mezi majiteli psů a těmi, kteří psa nevlastnili. V mnoha případech výsledky dokázaly prospěšnost psa. Ukázalo se také, že majitelé psů mají více společenských kontaktů a je pro ně snazší mluvit s cizími lidmi. V jistém smyslu se mluvilo o zlepšení komunikačních schopností díky psovi. Je nesporné, že pomocní psi pro osoby s postižením se stali velkým přínosem.

Po zhroutilí SSSR v devadesátých letech dvacátého století byla délka hranice Ruska přibližně 60 tisíc kilometrů a téměř 75 % ruských hranic nebylo dostatečně technicky vybaveno. Služební psi hráli tedy velmi důležitou roli v ochraně státu. Reálný stav ochrany hranic Ruské federace vyžadoval vytvoření vhodných struktur a tak dne 22. července 1995 byla zřízena Servisní kynologie Federální pohraniční služby Ruské

federace (Служба кинологии федеральной пограничной службы РФ), která určovala organizaci kvalitního výcviku psů a zajišťovala účinné uplatnění vycvičených psů při ochraně ruských hranic. Ve stejném roce bylo ve městě Vjazma zřízeno školicí středisko pohraničních jednotek Ruské federace. Středisko bylo pověřeno školením kvalifikovaných kynologů v různých kategoriích, vytvořením vědecké a praktické základny v oblasti kynologie a veterinární medicíny, vytvořením chovného jádra s bohatými genetickými vlastnostmi a reprodukcí strážních psů. (Orlov, 2007 [online])

V poválečných letech se postupně zvýšil počet loveckých a služebních plemen. Ale přísný režim a normy neumožňovaly vývoj ruské kynologie. Psi byli obecně považováni za "neproduktivní zvířata". To je důvod, proč byl vývoj dekorativního chovu psů až do posledních let velmi pomalý. Situace se však změnila na konci 20. století. V těchto letech bylo do Ruska přivezeno velké množství chovných psů různých plemen, včetně těch, která dříve v Rusku nebyla známá. Byla založena Российская кинологическая федерация (РКФ), jejíž zakladateli jsou Российская федерация охотничьего собаководства (РФОС), Российская федерация служебного собаководства (РФСС), Российская федерация любительского собаководства (РФЛС), Общероссийская ассоциация независимых кинологических общественных объединений (ОАНКОО). (Simanova, [online])

2.3 Eskortní psi ve věznicích

V ruských věznicích se psi používají již od dvacátých let minulého století a dodnes neztratili svou relevanci. Pro eskortní službu byli a stále jsou vybíráni psi fyzicky zdatní, se stabilním nervovým systémem a nedůvěřiví vůči neznámým lidem. Je velmi důležité, aby měl eskortní pes dobrý zrak a schopnost zadržet pronásledovanou osobu předtím, než dorazí eskorta. V procesu výcviku se psi podrobují většímu fyzickému stresu a práci ve zhoršených povětrnostních podmínkách. V nápravných zařízeních jsou psi drženi ve speciálně připravených kotcích. Čistokrevní psi byli používáni pouze výjimečně.

V nápravném zařízení Bílá labuť (Белый лебедь) dnes například slouží na 50 speciálně vyškolených psů a v zařízení Černý delfín (Черный дельфин) na 22 psů. Při přechodu vězně mezi budovami se jeho doprovod skládá ze tří lidí a psovoda se psem. (Ljulina, [online])

Strážní psi ve Vladimírském vězení (Владимирский централ) jsou považováni za neobjávanější na světě. Někteří jedinci váží i přes 90 kg a když se postaví na zadní, mohou měřit i 2 metry. Jsou drženi zvláště ve venkovních koticích a říká se, že mohou zneškodnit zločince během několika málo vteřin. V této věznici se vyskytuje především agresivní plemeno kavkazského pastaveckého psa. Jsou to robustně stavěná zvířata, která nahání hrůzu. Dříve byli používáni v ruské armádě, dnes zastrašují vězně. (Pohled zevnitř: Nejhorší ruská vězení, 2011 [dokument])

2.4 Psi v policejní službě

Každým rokem se 21. června v Rusku slaví Den kynologických jednotek Ministerstva vnitra Ruska (День кинологических подразделений МВД России). Mnozí kynologové a chovatelé považují tento den za oborový svátek a stručně jej nazývají Den kynologů (День кинолога). 18. června v roce 2004 byl oficiálně schválen nařízením č. 383 Ministerstva vnitra Ruské federace.

V Rusku byla policejní služba na vzestupu od roku 1906 díky podnětu náčelníka policejního oddělení v Petrohradu V.I. Lebeděva. Po třech letech získal v Moskvě popularitu policejní dobrman se jménem Tref, který za svůj život odhalil více než 1500 přestupků a zločinů. Stal se legendou detektivní práce. Tref předvedl vynikající výsledky již ve svém prvním roce v chovatelské stanici. 25. října roku 1909 získal jako první v historii Ruska diplom udělený psovi. Jeho cvičitel získal titul Cvičitel psů (Учитель дрессировки собак). (Kuzněcova, 2014 [online])

Historie kynologických jednotek ve struktuře zajišťující ochranu práv ruských obyvatel začala 21. června roku 1909, kdy byla v Petrohradě založena první chovná stanice pro policejní psy, na jejímž základě byla zřízena i škola pro trenéry a školitele. Již za tři roky policejní orgány začaly používat psy ve více než 50 guberniích Ruska. Zároveň v té době byla otevřena i první chovná stanice pro vojenské psy, ve které byli psi vycvičeni hlavně pro komunikaci a průzkum. Ve dvacátých letech 20. století byly v SSSR zřízeny školy, které měly za úkol vyškolit kynology a psy pro různé obory, např.: trestní vyšetřování, pohraniční jednotky, vojenská ochrana a podobně. (Kalendar' sobytij, [online])

Tyto dlouhé roky práce nebyly marné. Zavedený oficiální chov psů v SSSR umožnil sovětským kynologům aktivně se zapojit již v prvních dnech Velké vlastenecké války. Na bojišti byli psi mnohdy nenahraditelnými pomocníky, hledali zákopy a skrývající se

nepřátele, zajistili stabilní komunikaci a ochranu vojsk, chodili na průzkumy, pomáhali zraněným, pronásledovali sabotéry a přenášeli těžká břemena.

I dnes policejní psi zaujímají patřičné místo ve služební činnosti Ministerstva vnitra Ruské federace. V současné době se v Rusku každoročně odhalí asi 20 tisíc trestných činů právě s pomocí policejních psů. Za věrnost ve službě obdrželo již mnoho psů i významná ocenění. V Novosibirsku byl dokonce umístěn pomník policejnímu psovi, který byl raněn v protiteroristické operaci v Čečensku. V Moskvě na Поклонной горе byl postaven památník „Фронтowej собаке“, který zachovává vzpomínku na psy, kteří během válek sloužili v armádě. Války se tehdy zúčastnilo více než 60 tisíc hrdinných psů různých plemen. (viz příloha č. 7)

Nehledě na vývoj špičkových technologií, sledovacích a poplašných systémů, jsou psi stále nenahraditelnými a váženými pomocníky v hlídací službě. Policejní psi jsou podrobováni různým tréninkům a existuje mnoho metod výcviku. Vždy bude zapotřebí najít pachatele trestných činů, vyhledat ukryté drogy nebo zbraně v zavazadlech a zadržovat ozbrojené útočníky. (Kalendar' sobytij, [online])

2.5 Chovatelská stanice a škola pro psy Rudá hvězda

Chovatelská stanice Rudá hvězda (Красная звезда) je jedinou vojenskou školou pro psy v Ruské armádě a nachází se asi 18 km od Dmitrova. (viz příloha č. 8) Každým rokem se zde vycvičí více než 800 psů. (Něšin, 2013 [online])

Historie této chovatelské stanice se datuje již od roku 1924. Tehdy byla známá pod názvem Centrální tréninková a experimentální chovná stanice pro vojenské a sportovní psy (Центральный учебно-опытный питомник-школа военных и спортивных собак). Pracovalo zde pouze 35 zaměstnanců a 44 psů. Jednalo se převážně o německé, kavkazské, jihoevropské a středoasijské ovčáky. 24. června roku 1941 byla škola přejmenována na Ústřední vojensko-technickou školu pro chov psů (Центральная военно-техническая школа собаководства). V té době byli psi vyškoleni v 11 disciplínách (hlídka, komunikace, vyhledávání, sanitární disciplína, stráž, protitanková disciplína, sabotáž, chemická technika, ve vzduchu, na sněhu a v minovém poli).

Chovatelská stanice krátce po svém vzniku obdržela cenná plemena psů, jako například rotvajlera, knírače velkého a velké množství německých ovčáků. Také byly dovezeny

unikátní exempláře bernardýna a novofundlandského psa, který byl zpočátku chybně považován za tibetskou dogu. (Alifon, 2016 [online])

2.5.1 Vyšlechtěná plemena psů v této stanici

V padesátých letech se v chovatelské stanici objevilo jedinečné plemeno – moskevský strážní pes. Nebyl a ani v dnešní době to není pes pro amatéra, je to totiž pes se silnou strukturou kostí, dobře vyvinutými svaly a nadprůměrnou výškou. Vlastní nezávislý charakter, ale dokáže se poddat drezuře a jeho výjimečnou vlastností je, že si nevybírá jediného pána v rodině a neměl by vykazovat nemotivovanou agresi. Je často považován za nejinteligentnějšího psa z ochranných plemen. Všechny tyto kvality může pes projevit pouze při správné a přísné výchově v atmosféře lásky a porozumění. Moskevský strážní pes je i nenáročný, cítí se skvěle v jakémkoli klimatu. I přesto, že je to nadměrně velké plemeno, dokáže žít dokonce i v malých bytech a skromných domech. Nicméně potřebuje spoustu pohybu. Tímto plemenem se zabýval specialista v genetice, chování a rozmnožování psů a zároveň profesor a biolog Nikolaj Aleksandrovič Il'in, dále také velitel chovatelské stanice G.P. Medvedev a vedoucí chovné školky Nikolaj Ivanovič Bortnikov.

Moskevský strážní pes vznikl velmi složitým křížením různých psů. Většinou šlo o plemena kavkazského a německého ovčáka, bernardýna a barzoje. V roce 1950 byla představena první štěňata ze zkušebního páření a v roce 1960 se narodil Orslan – zakladatel rodu moskevského strážního psa. (viz příloha č. 9) Byl kladen velký důraz na vzhled Orslana a jeho potomků. Dokonce jim byli kupírovány ocasy a uši a výsledek můžeme vidět na dnešním moskevském strážním psovi.

Chovatelská stanice neschovávala vyšlechtěná plemena před lidmi, záznamy o štěňatech kolovaly po celé zemi a většina štěňat byla předávána do rukou velmi zkušených chovatelů psů. Někteří chovatelé čekali i několik let, než se jim podařilo získat drahocenné štěně. Красная звезда aktivně spolupracovala s kluby oficiálního chovu psů. Zasluhou této spolupráce můžeme na výstavách vidět zástupce tohoto jedinečného plemene.

Přibližně ve stejném období se s moskevským strážním psem objevilo i plemeno ruského černého teriéra, známého také jako „собака Сталина“ nebo „собака Берии“. Prvním představitelem této rasy se stal Roj. V jeho potomcích přetrvával vzhled s velmi hustou

srstí. V roce 1955 se ruský černý teriér poprvé objevil na Celosvětové výstavě služebních a loveckých psů (Всесоюзная выставка служебных и охотничьих собак) a v roce 1957 již bylo zaznamenáno 43 představitelů této rasy. Od té doby byla štěňata předávána do rukou milovníků psů, a právě jim můžeme být vděční za dnešní vzhled ruského černého teriéra. Psi, kteří byli podobní původním rasám (rotvajler, novofundlandský pes) byli zabíjeni, aby se dále nemohli množit, protože ruský černý teriér mohl být pouze černý, ve výjimečných případech i světle šedý. Je to seriózní a rozvážné plemeno a na rozdíl od moskevského strážního psa si vybírá pouze jednoho pána a tomu slouží po celý život. Ovšem je důležité ho vychovávat přísně. Pokud by mu majitel něco zakázal, v žádném případě mu to nemůže někdy v budoucnu zpětně dovolit.

Třetím nejpopulárnějším plemenem původem z chovatelské stanice Rudá hvězda se stal východoevropský ovčák. V padesátých letech velitel Medveděv schválil tohoto psa jako samostatné plemeno. Východoevropský ovčák byl považován za stěžejního patriota Velké vlastenecké války. První standard získal v roce 1964 a o 12 let později byl tento standard ještě doplněn a upevněn. Na tomto plemeni se pracovalo až do rozpadu SSSR. Zpočátku Mezinárodní kynologická federace nepřijala východoevropského ovčáka za samostatné plemeno a zdálo se, že bude toto plemeno zapomenuto. Výhradně díky skutečným milovníkům ovčáka se ho podařilo zachránit. V roce 1991 se objevila Asociace plemenných chovných stanic východoevropského ovčáka (Ассоциация племенных питомников ВЕО) a v roce 1999 Jediná kniha páření východoevropského ovčáka (Единая книга вязок ВЕО). Pokračovalo se v chovu, zlepšovaly jeho dovednosti a vlastnosti. Výsledkem bylo uznání plemene Ruskou kynologickou federací v roce 2002. Byl upevněn jednotný standart a v dnešní době východoevropský ovčák pomalu získává respekt spolu s popularitou.

Východoevropský ovčák bývá často mylně považován za německého ovčáka. Jsou to plemena vzájemně si v určitých rysech podobná, avšak přeci jen jsou mezi nimi jisté rozdíly. Východoevropský ovčák bývá o pár centimetrů vyšší, nemá tak skloněná záda a má širší hrud' oproti německému ovčákovi. Zásadní rozdíl můžeme vidět i v jejich zbarvení. Východoevropský ovčák je šedého zbarvení s černými skvrnami, avšak německý ovčák bývá zbarvený do tmavé hnědé barvy, téměř karamelové, s černými skvrnami. Charakter východoevropského ovčáka je svědomitý, extrémně se zaměřuje na

svého pána, bez váhání by pro něj skočil do ohně nebo do vody. Zřídka kdy projevuje nemotivovanou agresi, má silný soustředěný nervový systém, vrozenou důstojnost a snadno se poddá přísné drezuře.

Další populární psi, kteří byli chováni v chovatelské stanici, byli moskevská doga a moskevský novofundlandský pes (московский дог а московский ньюфандленд). (Alifon, 2016 [online])

3. Ruská kynologická federace (PKΦ)

Ruská kynologická federace (dále jen RKF) byla založena v roce 1992 a je registrována Ministerstvem spravedlnosti Ruské federace jako veřejná organizace. V současné době je v Rusku více než 7 milionů majitelů čistokrevných psů, kteří jsou registrováni v Jednotné rodokmenové knize Ruské kynologické federace. Každým rokem registruje RKF více než 200 tisíc nových štěňat. RKF je jediným oficiálním zástupcem Ruska v mezinárodním kynologickém společenství a současně i největším domácím sdružením chovatelů psů. Po velmi dlouhé činnosti se RKF stala členem Mezinárodní kynologické federace (dále jen FCI), která sdružuje kynologické organizace více než 80 zemí a současně je největším a nejdůležitějším sdružením chovatelů psů. Díky tomuto členství Rusko získalo možnost podílet se na organizaci aktivit FCI a ovlivňovat tak rozhodnutí týkající se celosvětového chovu psů. Zároveň toto členství v FCI umožňuje tisícům ruských chovatelů se účastnit výstav a soutěží. (viz příloha č. 10) (Rossijskaja Kinologičeskaja Federacija, 2001 [online])

3.1 Působení RKF

RKF je veřejná organizace, která vede Jednotnou rodokmenovou knihu již od svého vzniku. Jsou zde zaznamenány údaje o všech psech registrovaných v RKF. Na základě právě této knihy jsou vydávány psům doklady, které jsou uznávány ve všech členských státech FCI.

Pod systém RKF spadá několik tisíc specializovaných sportovišť a center pro výcvik služebních a loveckých psů. Každým rokem se RKF podílí na mistrovství světa a Evropy v oblasti sportu se psem. Rusko je několikanásobným vítězem traťových soutěží, a také dvojnásobným mistrem světa v agility, což je sport podobný koňskému parkuru, kde se jedná o překonání překážkové dráhy v co nejlepší možný čas. Agility může dělat úplně každý s jakýmkoli psem. Dnes je RKF největší ruskou kynologickou organizací s prostředky a prostory pro výcvik psů. Organizuje také více než 2000 událostí a soutěží na různých úrovních, včetně mezinárodních.

S RKF pracuje trvale 10 komisí v kynologickém směru, konají se kurzy pro výcvik psovodů a vydávají se specializované časopisy. (Rossijskaja Kinologičeskaja Federacija, 2001 [online])

3.2 Výstavy RKF

Výstavní kultura je již dávno úzce spjatá s počáteční socializací psa. Na výstavě by měl pes klidně reagovat na lidi a ostatní psy, kteří ho obklopují a neměl by projevovat agresí vůči týmu odborníků. Kromě toho jsou výstavy psů jednou z nejdůležitějších událostí pro ruské chovatele psů.

Výstavy jsou rozděleny na mezinárodní úroveň CACIB a národní úroveň CAC. Na mezinárodních výstavách získávají všichni vítězové vyšších tříd certifikáty CAC (kandidát na národní mistrovství) a nejlepší pes nebo nejlepší fena obdrží certifikát CACIB (kandidát na Interšampiona). Na národních výstavách certifikáty CAC obdrží všichni vítězové vyšších tříd.

Mezinárodní výstavy úrovně CACIB se konají pod záštitou a v souladu s kalendářním plánem FCI, jejímiž členy jsou desítky zemí světa, včetně Ruska. U psů, kterým byl přidělen certifikát CACIB, jsou informace zasílány do ústředí FCI, a až po oficiálním potvrzení tento certifikát vstupuje v platnost. Potvrzení o certifikátu CACIB nezískávají psi s titulem Interšampiona, psi neuznaní FCI a také psi s neúplným rodokmenem. Pes si může vysloužit i titul PCACIB. Ten se uděluje psovi, který ve srovnání s nejlepším psem nebo fenou získal druhé místo a podle názoru odborníka odpovídá ve všech svých vlastnostech úrovni potřebné k udělení certifikátu CACIB a nebýt vítěze by byl tento certifikát platný. Psovi, který získal čtyři certifikáty CACIB za období delší než rok alespoň u tří různých odborníků, může být udělen titul Interšampion (Интерчемпион).

Certifikované národní a regionální výstavy úrovně CAC se také konají pod záštitou a v souladu s harmonogramem FCI. Psovi, který obdrží šest certifikátů CAC od různých odborníků, může být udělen titul Šampion Ruska (Чемпион России).

Kromě toho má Rusko například s baltskými a skandinávskými zeměmi vzájemnou dohodu, která spočívá v tom, že jestliže pes, který již získal titul Šampiona z jedné z těchto zemí a později obdrží certifikát CAC v jiné zemi, je mu neprodleně přidělen titul Šampiona také v této zemi.

Na dvou hlavních mezinárodních výstavách konajících se v Moskvě – Eurasie (Евразия) a Rusko (Россия), může pes kromě zmíněných certifikátů obdržet také certifikát Šampion RKF (Чемпион РКФ). Ten je udělen nejlepší feně a nejlepšímu psovi určitého plemene.

Na všechny certifikované výstavy úrovně CAC a CASIB zápis všech psů obvykle končí měsíc před zahájením výstavy. Na mezinárodních výstavách končí zápis dokonce dva měsíce před zahájením. Ke každé výstavě je povinný katalog, kde jsou zaznamenáni všichni registrovaní psi. Účast psů, kteří nejsou zapsáni v katalogu, je přísně zakázána, proto je lepší provádět zápis psů dříve. Čím dříve je pes přihlášen na výstavu, tím je zápis levnější. Certifikovaná výstava je solidní oficiální událostí a je jistější se zúčastnit s dostatečně vyškoleným psem.

Výstava se v Rusku obvykle stává velkým kynologickým svátkem, zejména, pokud je to výstava dostatečně vysoké úrovně. V závěru takové akce se většinou konají soutěže s názvem Soutěž nejlepší ze skupiny (Конкурс Бест ин Групп) a Soutěž nejlepší ze show (Конкурс Бест ин Шоу). Jde o velkolepé soutěže, kde nejlepší reprezentanti plemene soupeří mezi sebou o právo být nazýván nejlepším psem výstavy.

RKF každoročně pořádá tři velké mezinárodní výstavy psů všech plemen: Rusko (Россия), Eurasie (Евразия) a Zlatý obojek (Золотой Ошейник). Výstava Eurasie se tradičně koná v Moskvě na konci února a shromažďuje velké množství vynikajících psů všech plemen. Znalecké posudky provádí nejznámější odborníci, kteří se na tuto výstavu sjíždějí z celého světa. Konkurence je velmi vysoká a vítězství je cenné. Výstava s názvem Rusko většinou probíhá v září, říjnu nebo listopadu a tradičně shromažďuje více než 4000 psů a výstava Zlatý obojek se koná na konci prosince a jedná se o novoroční estrádu pro všechny chovatele psů, která ukazuje úspěchy ruského chovu psů a výběr těch nejlepších psů roku.

Je důležité také zmínit Světovou výstavu psů (Всемирная выставка), která se každoročně koná v jedné členské zemi FCI. Pouze na této výstavě může pes vyhrát titul Šampion světa (Чемпион мира). V Rusku byla naposledy pořádána 23. – 26. června roku 2016. Čestné právo zorganizovat tuto největší výstavu na světě bylo převedeno na RKF v červenci roku 2011 v Paříži na Valném shromáždění FCI, které bylo věnováno 100. výročí federace. Při příležitosti 25. výročí Světového poháru RKF 2016 se Světová výstava psů stala nejvýznamnější událostí ruské kynologie s grandiózním rozsahem. Zúčastnilo se zde více než 25 000 psů více než 300 plemen z 25 zemí. V rámci Světové výstavy v Moskvě se konaly dokonce speciální disciplíny, jako například psí poslušnost a tanec se psy.

V roce 2017 byla Světová výstava psů pořádána v Německu, v roce 2015 v Itálii a rok předtím ve Finsku.

Na všech výstavách, jak certifikovaných, tak necertifikovaných, jsou všichni psi rozděleni do různých tříd v závislosti na pohlaví, úspěchu na předchozích výstavách a také věku. V souladu s předpisy FCI jsou tyto třídy rozděleny na Dětskou třídu (Беби-класс), Třídu štěňat (Класс щенков), Třídu juniorů (Класс юниоров), Veřejnou třídu (Открытый класс), Pracovní třídu (Рабочий класс) a Třídu šampionů (Класс Чемпионов).

Do Dětské třídy jsou zařazena štěňata ve věku od 3 do 6 měsíců. Jedná se o první pokus štěněte, aby se ocitlo ve skutečném výstavním kruhu. Experti v této třídě posuzují perspektivu každého z účastníků a ten nejlepší z nich vyhraje titul. Vítěz této třídy se později bude srovnávat s vítězem Třídy štěňat.

Třídy štěňat se zúčastní štěňata ve věku od 6 do 9 měsíců. V této třídě experti zhodnotí každého vystavovatele a vítězi se uděluje titul Vítěz třídy štěňat (Победитель класса щенков), který později soupeří s vítězem Dětské třídy o titul Nejlepšího štěněte (Лучший щенок). S členy starších tříd zástupci první a druhé třídy nesoupeří. Na výstavách třídy štěňat běžně nejsou stanovena pravidla.

Ve Třídě juniorů se objevují již dospělejší psi ve věku od 9 do 18 měsíců. Oficiální certifikáty CAC a CACIB se juniorům neudělují. Na mnoha významných výstavách se koná Show juniorů (Шоу юниоров), kde nejlepší junioři každého plemene soupeří o titul Nejlepšího juniora (Лучший юниор выставки). Jedná se o čestný titul jak pro vítěze, tak pro celé plemeno, které vítěz zastupuje.

Posledních třech tříd se zúčastňují psi ve věku od 15 měsíců do 8 let. Veřejná třída je pro všechny psy tohoto věku, bez ohledu na to, zda vlastní nějaké diplomy. Pracovní třída je pouze pro psy loveckých a služebních plemen, kteří získali potřebné diplomy k pracovním aktivitám a Třída šampionů je pouze pro psy s potřebnými výstavními tituly.

Třída mladých psů končí v 18 měsících a třída dospělých psů začíná v 15 měsících. Majitel psa ve věku od 15 do 18 měsíců má totiž právo rozhodnout, do jaké kategorie svého psa zapíše. Majitelé se většinou rozhodují podle toho, na jaký věk pes vypadá, jaká

je konkurence v daných třídách a jak moc je pro majitele důležité, aby soutěžil o oficiální certifikáty.

Existuje také třída s názvem Třída veteránů (Класс ветеранов) a můžeme ji považovat za jednu z nejdůležitějších. Zástupci této třídy jsou velmi slavní a mají mnoho potomků. Vítěz se stává Nejlepším veteránem (Лучшим ветераном) a na některých významnějších výstavách se koná i Show veteránů (Шоу ветеранов). (Rossijskaja Kinologičeskaja Federacija, 2001 [online])

3.3 Soutěže RKF

Ruská kynologická federace pořádá také několik soutěží, které se většinou konají po významné výstavě. Většina významných výstav má ve svém závěrečném programu také Soutěž chovatelských stanic (конкурс питомников). V souladu s normami RKF se skupina reprezentující jednu chovatelskou stanici skládá z nejméně tří psů stejného plemene. Skupina je hodnocena v souladu s kvalitou, a hlavně jednotností všech psů zastoupených ve skupině. Proto nesmí žádný jedinec vystupovat ve skupině samostatně, jako je tomu při obvyklých výstavách, ale musí všichni tvořit jednotný celek.

Podle normy RKF v Soutěži plemenných samců (Конкурс производителей) sám plemenný samec reprezentuje svou skupinu alespoň se čtyřmi jeho potomky minimálně od dvou různých fen. Všichni přítomní psi musí být účastníky předešlé výstavy a získat hodnocení minimálně „dobré“ (хорошо) a nemusí nutně patřit stejnému majiteli. Hodnocení se provádí v souladu s kvalitou plemenného samce a jeho potomků. Čím lepší podává plemenný samec rodokmen, tím vyšší je jeho hodnocení. Vybírání psů do skupiny k účasti v této soutěži by mělo pamatovat na to, že stejně jako v soutěži chovatelských stanic je větší účast a mnohočetnost vždy vítaná, ale kvalita a jednotnost skupiny je ještě důležitější.

Na Soutěži párů (Конкурс пар) se podle standardu RKF podílejí dvojice psů bez ohledu na jejich pohlaví, kteří se zúčastnili předešlé výstavy, jakožto zástupci stejného plemene patřící jednomu majiteli. Hodnocení této soutěže také probíhá v souladu s kvalitou prezentovaných psů a jejich jednotností.

Nejvýznamnější a nejslavnější soutěží výstavy je Soutěž nejlepší ze show (Конкурс Бест или Шоу). Každá velká výstava je zakončena právě touto obdivovanou soutěží. Znalecký

posudek zde provádí nejzkušenější ze všech odborníků na výstavě. Soutěže se účastní pouze nejlepší představitelé plemene – jeden od každého plemene. Na největších výstavách, kde je zastoupeno mnoho rozdílných plemen, předchází Soutěž nejlepší ze skupiny (Конкурс Бест ин Групп), kde jsou všechna plemena rozdělena do 10 skupin a pouze jeden pes nebo fena z každé skupiny vstoupí do Soutěže nejlepší ze show. Vítězství v této soutěži je snem každého psovoda a je to nejváženější vítězství každého psa. (Rossijskaja Kinologičeskaja Federacija, 2001 [online])

4. Plemena psů vyšlechtěná v Rusku

Na celém světě můžeme rozlišit stovky psích plemen, pro která existují sepsané rozdílné standardy. Uvedeme si pouze plemena psů vyšlechtěná v Rusku, která jsou uznaná FCI.

4.1 Barzoi – ruský chrt (борзой)

Barzoi je pes s vynikající povahou. Je to velmi inteligentní, oddané, mimořádně ušlechtilé a láskyplné plemeno vůči svému pánovi a všem členům rodiny.

Kolem původu barzoje existuje mnohem více dohadů a nejasností než u jiných plemen chrtů. Je však pravděpodobné, že barzoi je potomkem středoasijských chrtů křížených se štíhlými ovčáckými psi. Když bylo Rusko pokryto hlubokými lesy a bažinami, nebyly zde ideální podmínky pro lov s chrti a neměli tak dobré uplatnění. Lovilo se převážně pomocí lajek a honičů.

Barzoi byl přivezen do Ruska Tatary až v 16. století a rozšířil se ve vlky obydlených hornovolžských stepích přibližně v době Ivana Hrozného. Byl pýchou ruské aristokracie. Podle rozkazu šlechty byli tito rychlí běžci používáni pro lovení lišek a zajíců a štvaní vlků. Hony na vlky se v Rusku staly celostátní zábavou a téměř všechny statky, které byly v té době zaměřené na chov psů, byly za vlády carů určeny pro chov barzoje. Samotný lov se stal velkolepým divadlem pro spoustu diváků. Smečka honičů vyháněla zvěř z lesa na malé louky, kde na kořist čekali lovci s barzoi. Když byl uloven vlk, byla to velkolepá událost a lovec se pyšnil úspěchem svého psa. Avšak barzojové ve skutečnosti vlky nikdy neskolili. V jejich silách bylo možné ulovit pouze zajíce, lišky nebo drobné kopytníky. Honiči vyhnali vlka na louku a barzoi měli za úkol vlka obklíčit a zpomalit, než přispěchal lovec na koni. (viz příloha č. 11) (Říha, 2009)

4.2 Kavkazský pastevecký pes (кавказская собака)

Kavkazský pastevecký pes se zřejmě objevil již v roce 1756, převážně v období válek Rusů s Turky na Kavkaze. Některé publikace uvádějí počátky tohoto plemene dříve v Předkavkazi.

Moderní historie kavkazského pasteveckého psa má počátky ve dvacátých letech dvacátého století. Všechna kavkazská plemena se využívala k ochraně skotu a ovcí před

vlčími smečkami, medvědy, šakaly a ostatními predátory. Místy byly organizovány i psí zápasy. Mimořádné dovednosti kavkazských plemen chránit území byly velmi žádané, a tak se nemůžeme divit, že již ve třicátých letech dvacátého století byl kavkazský pastevecký pes známý po celém území Ruska. O kavkazském pasteveckém psovi se říká, že je to stále bdělý hlídač a při ochraně svého stáda před vetřelci spí jen „na jedno oko“. Pro své vlastní přežití kavkazští pastevečtí psi lovili hlodavce a kvůli častým bojům s vlky a ostatními predátory o jídlo měli nespočet vážných poranění po těle, ale i tak svůj závazek hlídat stádo nikdy neopustili.

Existuje ruská pověst, která vypráví o tom, jak se při velké sněhové bouři oddělilo od stáda 400 ovcí a ztratili se také tři kavkazští pastevečtí psi. Hledání bylo dlouhé a namáhavé, avšak bez výsledku. O několik týdnů později jeden pastevec objevil na louce pasoucí se ztracené ovce hlídané třemi kavkazskými pasteveckými psy. Byli zesláblí a vyhladovělí, ale své stádo neopustili. (Kubynová, 2005)

Sovětská Rudá armáda měla v chovatelských stanicích stovky kavkazských pasteveckých psů z venkovských oblastí. Kavkazští psi s velkým těžkým tělem, hlídacím instinktem a zuřivostí byli využíváni pro hlídání továren, skladišť, vojenských zařízení a vězení.

Nespočet vojenských chovatelských stanic se pokoušelo kavkazského pasteveckého psa zkřížit s jinými plemeny za účelem toto plemeno ještě zvětšit. Nové plemeno se pokoušeli vyšlechtit také Alexandr Inšakov a Jevgenij Cigelnickij. Chybný postup při křížení a šlechtění vyprodukoval kavkazské pastevecké psy se špatnou povahou, bývali nebezpeční pro okolí (i pro své psovody), projevovali nemotivovanou agresi a napadali každého ve své přítomnosti. Tento typ psů se tedy stal nežádoucím pro soukromé majitele psů nebo organizované chovatele.

V roce 1955 byla Ruská kynologická federace přijata do Mezinárodní kynologické federace a Rusko se tak stalo zemí původu kavkazského pasteveckého psa. Psi obdrží od Ruské kynologické federace průkazy původu s hologramem a tetovací čísla. V Ruské národní plemenné knize je zapsáno 41 000 kavkazských pasteveckých psů a někteří z nich mají ve svém rodokmenu dokonce 17 generací předků.

Plemeno kavkazského pasteveckého psa bylo v Moskvě v šedesátých letech dvacátého století na vzestupu a v roce 1964 bylo předvedeno 179 jedinců tohoto plemene na 28. moskevské městské výstavě. V plemenné knize Klubu pracovních psů a ve výstavním

katalogu té doby se objevil první zapsaný kavkazský pastevecký pes se jménem Leningrad. Nejznámější populace plemene byla soustředěna do velkých měst, jako například do Moskvy, Leningradu, Ivanova a Permi. Kavkazani byli vystavováni i na Zemědělské výstavě SSSR, jakožto úspěch sovětského zemědělství.

Psi na výstavách soutěží v tzv. třídách a na každé výstavě smí být pes zařazen pouze do jedné třídy. Kavkazský pastevecký pes, který byl zařazen do pracovní výstavní třídy, musel mít předem splněnou zkoušku z poslušnosti a obrany. Poté byl na výstavě fyzicky posouzen odborníky a jedinec, kterému byla udělena známka výborná nebo velmi dobrá, byl zařazen do chovu. Základní zkouška se skládá z předvedení útočnosti vůči cizí osobě, která se snaží projít těsně kolem zkoušeného psa a také z povelů jeho pána. Výstavní psi byli často velmi zuřiví a téměř vždy přicházeli na výstavy s náhubkem.

S příchodem elektronických zabezpečovacích systémů a rozpadem Sovětského svazu, se snížil počet kavkazských pasteveckých psů, kteří hlídali ruské továrny. Nezbytnost těchto psích hlídačů upadala. Přispěly k tomu i nemoci, které toto plemeno postihly. Jednalo se převážně o epidemie infekčního zánětu jater a další nákazy. Některé chovatelské stanice byly zavírány a chovatelé opouštěli své chovatelské programy. Zavíraly se také chovatelské kluby a kavkazský pastevecký pes zažíval velmi obtížné přechodné období. Feny s různým původem byly připouštěny stejnými psy. Ztratily se také krevní linie a rodiny a bylo složité je vyhledat, mnoho průkazů o původu psa bylo zfalšovaných. Avšak stále existovali oddaní chovatelé, kteří toto plemeno ochraňovali po celé temné období. Plemeno se dočkalo znovuoživení velmi brzy, když se stalo nezbytným v ruských věznicích pro zastrasování vězňů.

I v současné době můžeme na Kavkaze najít prapůvodní kavkazské pastevecké psy, kteří jsou chováni jako ochránci stád a rodin. V Evropě a v Americe se toto plemeno považuje za málopočetné. (viz příloha č. 12) (Kubynová, 2005)

4.3 Samojed (самоедская собака)

Samojed je jedním z nejstarších plemen sibiřského psa. Toto plemeno doprovázel kmen Něnců (dříve nazýváni Samojedi, Fogle uvádí, že jde pouze o posměšnou přezdívku). (Fogle, 2007) Nebylo známo mnoho dat o této etnické skupině a o jejich způsobu života se šířily nepřesné informace. Teprve novější archeologické a etnografické výzkumy nám poskytly poznatky o původních asijských kmenech, mezi něž patří i Něnci. Tito lidé

v Rusku žili a kočovali na rozsáhlém území o rozloze 1 787 000 kilometrů čtverečních mezi Bílým mořem a řekou Jenisej. Plemeno samojedů bylo Něnci využíváno k lovu, hlídání sobích stád a také bylo občas zapřaženo do saní. Traduje se, že si Něnci svých psů dostatečně vážili a příkladně se o ně starali, díky tomu si psi samojedi zachovali dobrý vztah k lidem. Plemeno samojeda není ve spřežení tak silné, jako například plemena aljašského malamuta nebo sibiřského husky, ale stalo se oblíbeným hlavně kvůli jeho charakterovým vlastnostem, mezi něž patří vytrvalost, pracovitost a bezpodmínečná věrnost.

V roce 1889 se plemeno samojeda dostalo na západ a díky jeho povaze snadno přešlo k roli domácího mazlíčka a současně je jedním z nejoblíbenějších plemen. (viz příloha č. 13) (Říha, 2009)

4.4 Ruský toy teriér (русский той-терьер)

Na počátku dvacátého století byl anglický toy teriér jedním z nejoblíbenějších malých plemen v Rusku. Nicméně ve dvacátých až padesátých letech dvacátého století byl chov těchto čistokrevných psů téměř zastaven a existovalo pouze několik jedinců této rasy. V polovině padesátých let minulého století se však ruští chovatelé rozhodli pro znovuoživení toy teriéra. Téměř žádný pes, který byl použit k chovu, neměl průkaz původu a mnoho z nich nebylo čistokrevných. Byl navržen standard pro tyto „ruské“ toy teriéry, který se v mnoha aspektech lišil od standardu anglického toy teriéra a od té doby se vývoj plemene v Rusku vydal vlastním směrem.

12. října v roce 1958 se v Moskvě narodila tři štěňata hladkosrstým anglickým toy teriérům Džonimu a feně Dezi. Dvě štěňata byla hladkosrstá a třetí bylo černé dlouhosrsté se žlutými znaky, které mělo být utraceno kvůli jeho zvláštnímu zbarvení. Nicméně štěně dostalo jméno Čikki a bylo chovatelem věnováno Jevgeniji Fominičně Žarové. I přesto, že zcela neodpovídal standardu, byl přijat do chovatelského klubu a předveden na výstavě. Byl velmi zajímavým a líbivým psem právě díky své dlouhé srsti na uších. Žarová chtěla tuto vlastnost zachovat i u dalších potomků Čikkiho, tak mu hledala fenu podobného typu. Později se Čikkimu a nalezené Irmě narodila tři štěňata, která měla podobný vzhled jako Čikki. Tím vzniklo nové plemeno – moskevský dlouhosrstý toy teriér. Žarová později použila k množení i dlouhosrstou čivavu, docílila tak dalšího zajímavého zbarvení u potomků.

V roce 1964 bylo na výstavě představeno 24 psů moskevského toy teriéra a o dva roky později byl přijat i první standard plemene, který s mírnými změnami platí dodnes. Zpočátku bylo plemeno moskevského toy teriéra neuznávané Mezinárodní kynologickou federací, avšak v průběhu roku 2006 bylo předběžně přijato, pouze pod novým názvem – ruský toy teriér. (viz příloha č. 14) (Říha, 2009)

4.5 Rusko-evropská, východosibiřská a západosibiřská lajka

V Rusku je lajka definována jako pes, který se používá k lovu v tajze a který byl vyšlechtěn starými Slovany a národnostmi evropského severu, Sibíře a Dálného východu žijícími se lovem. V Rusku se říkalo lajka všem silným a odhodlaným špicům, kteří tehdy sloužili jako lovečtí, hlídačí a tažní psi. Na severu Evropy a Asie vznikly vzhledově odlišné formy. Prvně se tyto psi používali jako lovci, průvodci a pomocníci. Teprve až s rozšířením těchto plemen se z loveckých psů měnili na tažné. Slovo lajka nemusíme považovat pouze za označení plemene, ale je to název pocházející z ruského slova štěkat (лаять), neboť lajky mají v oblibě štěkání a vytí. Když lajka stopuje svou kořist, tak ji nejprve vyláká štěkotem, poté kořist zadrží a štěkotem přivolá svého pána. Dokonce štěkotem odvrací pozornost kořisti od přibližujícího se lovce.

Historie vývoje lajek je méně známá, avšak je zřejmá skutečnost, že lajky byly po staletí věrnými průvodci a všestrannými pomocníky nomádských národů, které kočovaly po euroasijské oblasti.

V roce 1947 se v Moskvě konal kynologický kongres, na němž bylo vystaveno 27 plemen lajek. Avšak později vyšlo najevo, že se jednalo pouze o málo odlišné jedince jednoho plemene. Bylo zapotřebí rapidně snížit toto číslo, a tak byly lajky zařazeny podle jejich použití. Mezi lovecká plemena byla zařazena například lajka karelofinská, rusko-evropská, západosibiřská a východosibiřská. Známa je také severoruská samojedská lajka (ovčácký pes), která hlídá stáda sobů nebo severovýchodní saňová lajka (saňový pes).

Vzhled všech lajek je víceméně podobný. Do roku 1949 byly všechny lajky na výstavách v Sovětském svazu ve stejném výstavním kruhu. Tato tři známá plemena se rozdělila až v šedesátých letech minulého století. Rozlišování těchto lajek je velmi obtížné, neboť jejich standardy se ve značné míře překrývají, jak v zabarvení, tak v kohoutkové výšce a podobně. (Císařovský, 2008)

4.5.1 Rusko-evropská lajka (русско-европейская лайка)

Rusko-evropská lajka je v podstatě stejná jako lajka karelofinská (ruskofinská). Nejvíce je rozšířená na severu evropské části Ruska a byla vyšlechtěna z lajek loveckých, které byly rozšířené na rozsáhlém území – od severního polárního kruhu až po Estonsko. V rusko-evropské lajce můžeme najít i prvky původní lajky voťatské neboli udmurtské, která patřila ugrofinskému národu Udmuritů, žijícímu v povodí řeky Volhy. Všechny tyto navzájem si podobné lajky byly zařazeny do rusko-evropského typu, příliš se neliší od karelského medvědího psa. Rusko-evropská lajka je schopná se podrobit loveckému výcviku, ale zpravidla podává lepší výkony samostatně. Svému pánovi projevuje velkou oddanost a k cizím lidem je chladná a nedůvěřivá. (viz příloha č. 15) (Císařovský, 2008)

4.5.2 Východosibiřská lajka (восточно сибирская лайка)

Východosibiřskou lajku můžeme považovat za typický příklad všestranného severského psa. Jedná se o plemeno sloučené z více typů z Poamuří. Začalo se rozšiřovat v rozsáhlém pásmu tajgy a v oblasti Dálného východu. Jeho původ blíže souvisí s tažnými psy, především s plemenem sibiřského husky a samojeda. Na formování lajky východosibiřské se podílely také lajky amurské, sachalinské, evenkijské a lamutské. Stejně jako samojed, má východosibiřská lajka počátky u Něnců s typickým kočovným způsobem života. V současné době je východosibiřská lajka dokonce považována i za ovčáckého psa.

V polovině 20. století byl sepsán první standard plemene východosibiřské lajky biologem Albramovem.

Východosibiřská lajka se může stát i dobrým rodinným společníkem, je to velký silný pes s hustou dvojitou srstí. (viz příloha č. 16) (Fogle, 2007)

4.5.3 Západosibiřská lajka (западно сибирская лайка)

Západosibiřská lajka se pravděpodobně vyvíjela na velkém území v oblasti lesů Uralu a Západní Sibiře. Její počátky souvisí s lajkou chantejskou a mansijskou, čili se psy ugrofinských kmenů Chantů neboli Ost'jaků, které kočovaly kolem řeky Ob. Byli chovateli sobů, rybáři a lovci. Ze všech lajek je západosibiřská lajka historicky nejoblíbenější. Má totiž skvělé lovecké dovednosti a zajímavý vzhled. Toto plemeno lajky bylo používáno hlavně k lovu velké zvěře, jako byli losi, sobi a medvědi, avšak je

schopné podrobit se výcviku k lovu také drobné zvěře. Zároveň můžeme západosibiřskou lajku považovat za vynikajícího tažného psa.

Kočovné kmeny Chantů a Mansů chovaly předky západosibiřské lajky jako dva trochu rozdílné typy psů. První byl o něco silnější a druhý rychlejší. S oběma typy se můžeme setkat i dnes.

Západosibiřská lajka je dobrý hlídač a lovecký pes, ale nezvyká si snadno na rodinného společníka. Lajky jsou především zvyklé na náročnou fyzickou aktivitu. Samostatná chovná linie západosibiřské lajky byla podchycena až v roce 1942. (viz příloha č. 17)

Když byl Lenin vyhnán na Sibiř, je pravděpodobné, že mu společnost dělala právě západosibiřská lajka. (Císařovský, 2008)

4.6 Jihoruský ovčák (юго русский овчак)

Jihoruský ovčák má svůj domov ve stepích na jihu evropské části Ruska a Kazachstánu. Jde o oblasti, které byly již v prehistorických dobách obývané turkickými kmeny. Hlavní obživou těchto kmenů bylo pastevectví. Jedná se o území, které se považuje za jedno z nejstarších migračních center. Mluvíme také o jedné z oblastí, kde docházelo k úplně první domestikaci určitých poddruhů středoasijské ovce.

Jihoruský ovčák pravděpodobně vznikl zkřížením asijského a kavkazského pasteveckého psa přibližně před 200 lety. Z počátku šlo o běžné plemeno, ale v roce 1917 bylo zdecimováno. Znovuobjevení se dočkalo velmi brzy díky věrným chovatelům, kteří jihoruského ovčáka ochraňovali, ale po druhé světové válce bylo opět na pokraji vyhynutí. Pomocí rodových linií plemen kavkazského pasteveckého psa a komondora bylo znovu oživeno. Můžeme se s ním setkat běžně na ruských přehlídkách a výstavách, avšak mimo Ukrajinu a Rusko je toto plemeno stále vzácné. (viz příloha č. 18) (Císařovský, 2008)

5. Současný stav kynologie v Rusku

Kynologie se v současné době v Ruské federaci neztrácí. Stále můžeme obdivovat jak každoroční výstavy a soutěže psů pořádaných Ruskou kynologickou federací, tak činnost soukromých chovatelů psů, ale i služby policejní a vojenské. Miliony chovatelů v Rusku vystavují a chovají své domácí mazlíčky a každým rokem vstupuje do klubů a kynologických organizací více chovatelů. Cílem těchto aktivit je zachování a zdokonalení standardů plemen.

V Rusku bohužel neexistuje jednotná statistika registrovaných psů, ale jejich počet lze odhadnout přibližně na 18 milionů, tj. jeden pes na osm obyvatel. Pro porovnání si můžeme uvést statistiku z České republiky, kde žijí v současné době téměř 2 miliony registrovaných psů. (Orlov, 2007 [online])

Mnoho psů se stalo populárními z ruské historie. Můžeme jmenovat například Lajku, která má památník ve formě sochy a pamětní desky ve Hvězdném městečku. (viz příloha č. 19) Toto sídlo slouží pro přípravu ruských kosmonautů a nachází se severovýchodně od Moskvy. Příběh této fenky je i v dnešní době stále připomínán. Například v roce 2017 přišel do kin český loutkový film s názvem Lajka.

5.1 Aktivity RKF

Aleksandr Ivanovič Inšakov je nynějším prezidentem RKF. Inšakov je ruský herec a kaskadér, režisér, scénárista, producent, zpěvák a uznávaný umělec Ruska.

V roce 2018 pořádá RKF mezinárodní výstavu psů Eurasie (Евразия) 5. – 6. května. Registrace na tuto výstavu byla uzavřena měsíc před zahájením. Registrace je samozřejmě zpoplatněná a všichni psi ze zahraničí mají zápis dražší o 1000 ruských rublů, než psi zaregistrovaní z Ruska. Poprvé v historii této události byli vítězové prvního a druhého dne výstavy nominováni k účasti na světově proslulé výstavě CRUFTS, která se bude konat v březnu roku 2019 ve Velké Británii. Výsledky všech výstav pořádaných v Moskvě lze sledovat online na webových stránkách RKF.

Dále je na programu také mezinárodní výstava psů s názvem Rusko (Россия), která se bude konat 3. – 4. listopadu 2018. Zápis na tuto výstavu probíhá obdobně, jako na výstavu Eurasie a pohybuje se také i ve stejném cenovém rozhraní.

5. dubna 2018 byli v kanceláři RKF zvoleni noví předsedové komisí. Například předsedou plemenné komise se stal N.A. Děmeněv, předsedou výstavní komise G.Ja. Šamajev a předsedou kvalifikační komise rozhodčích a odborníků RKF ve funkčních vlastnostech psů F.V. Lukanenko.

RKF také vydává oficiální informační časopis, jehož redaktorem je chovatelka psů a profesionální novinářka Ol'ga Vladislavskaja. Časopis byl čtenářům k dispozici v dubnu roku 2018. Kromě tradičních titulků, jako například „Oficiální informace“, „Výstavy“ nebo „Školení“, v této publikaci čtenáři objeví nové rubriky, např.: rady pro začínající chovatele. Redaktorka zveřejní i materiály o zachování zdraví a krásy psů, které odpovídají na ekonomické otázky chovných stanic pro psy. (Rossijskaja Kinologičeskaja Federacija, 2001 [online])

5.2 Psi jako módní doplněk

Mnoho psů stále plní svou původní praktickou roli, avšak s neustále přibývajícimi požadavky, které na ně lidé kladou, se pes nejen v Rusku, ale také na celém světě, úspěšně přestěhoval do lidských domovů. V mnoha oblastech Ruska je pes považován také za módní doplněk a mnohdy dokonce za náhradu vlastních potomků.

V Rusku se domácí mazlíčci, jakožto módní doplněk, v dnešní době doslova mění před očima, stejně jako oděvní móda. Lze to vysvětlit nejen touhou vlastnit nové plemeno psa, ale také potřebou mít řadu čtyřnohých společníků s odlišnými schopnostmi a charakteristikami. V Rusku a na Ukrajině je módní doplněk v podobě psa určován také finančními možnostmi majitelů. Často si lidé prostě nemohou dovolit vlastnit velkého psa, takže si vyberou psiho mazlíčka malého vzrůstu. Zásadní prioritou ruského obyvatelstva při výběru psa je tedy jeho velikost. (Dovgal', 2018)

Nejpopulárnějšími plemeny v Rusku jsou čau-čau, šarpej, francouzský buldok, německý ovčák, pekingský palácový psík, toy teriér, jack russel teriér, husky, labradorský retrievr a jorkšírský teriér. (Dovgal', 2018)

5.3 Psi v policejní službě

V roce 2018 se oslavovalo 109. výročí vzniku kynologické služby v systému Ministerstva vnitra Ruské federace. Navzdory technickému pokroku policejní psi stále přinášejí neocenitelný vklad v boji proti zločinu. V současné době slouží na 150 policejních kynologů a 160 služebních psů.

Skutečnou pýchou kynologické policejní jednotky je dnes německý ovčák Štolc. Tento čtyřnohý asistent policistů slouží již devátým rokem při ochraně státu a je opakovaně vítězem a šampionem mnoha ruských soutěží.

21. června roku 2017 se slavil Den kynologických jednotek Ministerstva vnitra Ruska. Před zahájením oslav zaměstnanci Centra kynologických služeb (Центр кинологической службы), studenti Bělgorodské vysoké školy zajišťující ochranu práv (Белгородский правоохранительный колледж) a žáci školy №12 města Bělgorod uctili památku kynologa F.S. Chichlušky, který stál na samém počátku kynologické služby v systému Ministerstva vnitra Ruska v regionu Bělgorod roku 1958 a dokonale zvládl metody oficiálního chovu služebních psů. Vedoucí úřadu Ministerstva vnitra Ruské federace pro oblast Bělgorod, kolegové z jiných divizí, veteráni a studenti vysoké školy přišli poblahopřát psodům na jejich svátek. (MVD Rossii, 2017 [online])

5.4 Canisterapie

Canisterapie je metoda rehabilitace se speciálně vyškoleným psem. Takový pes je často nazývaný terapeut nebo psí asistent. Kontakt se psem pomáhá lidem trpící psychickými poruchami nebo depresemi, ale také lidem, kteří se cítí osaměle.

Společenství podpory a rozvoje canisterapie (Сообщество Поддержки и Развития Канис-Терапии) je všestranná ruská profesionální organizace psích terapeutů sídlící v Petrohradu. (viz příloha č. 20) Jedním ze stálých projektů tohoto centra je Inklusivní divadelní studiu Ol-La (Инклюзивный театр-студия Ол-Ла) za účasti terapeutů a asistentů psů. Komunita v současné době také připravuje školitele pro výcvik psích terapeutů, instruktorů pro chov psů, metodiky pro psí terapii, odborníků na chov psů a dobrovolníků. Připravuje a testuje také asistentké psy při rehabilitaci a metodické pomůcky. Сообщество Поддержки и Развития Канис-Терапии každým rokem pořádá

desítky konferencí a kongresů a zúčastňuje se lékařských a vědecko-praktických konferencí.

23. – 25. března roku 2017 se organizace zúčastnila také Všeruské vědecko-praktické konference s mezinárodní účastí (Всероссийская научно-практическая конференция с международным участием) Moderní přístupy a technologie na podporu dětí se speciálními potřebami (Современные подходы и технологии сопровождения детей с особыми образовательными потребностями) na Permské státní humanitárně-pedagogické univerzitě. Na konferenci se sešlo více než 700 odborníků v oboru, 200 studentů, 310 rodičů a dětí, 16 zkušených lektorů a 18 pozvaných hostů. V rámci konference se konalo celkem 40 mistrovských kurzů pro profesionály s účastí dětí a rodičů. (Čugunova, ©2015-2017 [online])

Závěr

Cílem mé bakalářské práce na téma Kynologie v Rusku bylo shrnutí poznatků o ruské kynologické tradici.

Zmapovala jsem chronologicky důležité události, které souvisely s historií kynologie v Rusku. Zabývala jsem se samotným počátkem chovu psů v Rusku, jaké měli psi využití, jaké bylo jejich uplatnění ve věznicích i v policejní službě, a především jsem popsala i jednu z nejdůležitějších chovatelských stanic Rudou hvězdu, která je také jedinou vojenskou školou pro psy v Ruské armádě.

Zároveň jsem se zabývala i Ruskou kynologickou federací, národními i mezinárodními výstavami a soutěžemi, které pořádá a samozřejmě její historií. Mým cílem bylo také shrnout informace o významných psích plemenech, vyšlechtěných v Rusku a uznaných Mezinárodní kynologickou federací.

Závěrečnou kapitolu mé bakalářské práce jsem věnovala současné kynologické tradici v Rusku. Zmínila jsem významné události a výstavy Ruské kynologické federace, které probíhaly v posledním roce. Popsala jsem také současný stav psí policejní služby v Rusku a canisterapii, což je speciální metoda rehabilitace s vyškoleným psem. V rámci canisterapie jsem se zaměřila také na všestrannou ruskou organizaci psích terapeutů Společenství podpory a rozvoje canisterapie.

Zpracování této bakalářské práce jsem pojala jako osobní výzvu, neboť téma kynologie je mi velmi blízké a sama jsem chovatelkou jedné psí rasy. Samozřejmě jsem musela brát v potaz pouze prokazatelně ověřitelné informace. Mého zvoleného cíle na začátku práce jsem podle mého názoru dosáhla a podle zjištěných informací je kynologie v Rusku v současnosti velmi populární, převážně díky Ruské kynologické federaci.

Seznam použité literatury

Tištěné zdroje

- 1) CÍSAŘOVSKÝ, Michal. *Pes: nekonečný příběh od pravěku do třetího tisíciletí*. Praha: Canis, 2008. ISBN 978-80-900820-1-4.
- 2) FOGLE, Bruce. *Psi: [plemena, výcvik, zdravotní péče, chování, historie]*. Praha: Slovart, 2007. Velký ilustrovaný průvodce. ISBN 978-80-7209-912-2.
- 3) HAUSMAN, Gerald a Loretta HAUSMAN. *Historie psích plemen: legendy a zprávy o psech z dob dávných a nedávných: mytologie psů: [historie, mytologie, tradice a současnost jednotlivých plemen]*. Praha: Beta-Dobrovský & Ševčík, 1999. ISBN 80-86278-08-5.
- 4) HOROVÁ, Eva. *Kynologický výkladový slovník*. Praha: Ve spolupráci s Českou zemědělskou univerzitou v Praze a vzdělávacím centrem SVOPAP vydalo nakl. CanisTR, 2012. ISBN 978-80-213-2283-7.
- 5) KOLBEOVÁ, Annemarie a ANNELIESE BRAUNOVÁ. [TRANSL. LENKA ŠPLÍCHALOVÁ. TEXT NA ČESKÉ PODMÍNKY DOPL. MARIE KŮROVÁ]. *Severská plemena psů aljašský malamut, sibiřský hasky, samojed, grónský pes aj*. Bratislava: Kontakt Plus, 1997. ISBN 8088855128.
- 6) KUBYN, Stacey Layne Grether. *Kavkazský pastevecký pes*. Ilustroval Patricia PETERS, přeložil Eva HOROVÁ. Praha: Fortuna Print, 2005. ISBN 80-7321-161-0.
- 7) PŘIBYL, Tomáš. *Rudé hvězdy ve vesmíru, aneb, Pohled do zákulisí sovětské kosmonautiky*. Brno: Paráda, 1997. ISBN 80-902352-1-2.
- 8) ŘÍHA, Martin. *Plemena psů: všechna plemena uznaná FCI*. Olomouc: Rubico, 2009. ISBN 978-80-7346-105-8.

Elektronické zdroje

- 1) ALIFON. Pitomník služebního sobakovodstva Krasnaja Zvezda. In: *alifon.livejournal.com* [online]. 23. 2. 2016 [cit. 2018-05-04]. Dostupné z: <https://alifon.livejournal.com/960001.html>

- 2) ČUGUNOVA, Anna. O Soobščestve Podděržki i Razvitija Kanis-těrapii. In: *canistherapy.org* [online]. © 2015-2017 [cit. 2018-05-04]. Dostupné z: http://canistherapy.org/?page_id=22
- 3) DOVGAL, Valentina. Top 10 samych populjarnych i modnych porod sobak v Rossii i Ukraině v 2018 godu: foto s nazvanijami. Samye modnye porody malen'kich i srednich sobak dlja kvartiry 2018 goda. In: *heaclub.ru* [online]. 2018 [cit. 2018-05-04]. Dostupné z: <http://heaclub.ru/top-10-samyh-populyarnyh-i-modnyh-porod-sobak-v-rossii-i-ukraine-v-2017-godu-foto-s-nazvaniyami-samye-modnye-porody-malenkih-i-srednih-sobak-dlya-kvartiry-2017>
- 4) KALENDAR SOBYTIJ. Děn' kinologičeskich podrazdělenij MVD Rossii (Děn' kinologa). In: *calend.ru* [online]. 21. 6. 2017 [cit. 2018-05-04]. Dostupné z: <http://www.calend.ru/holidays/0/0/2215/>
- 5) KUZNĚCOVA, Vera. Policejskije sobaki: istorija rossijskogo služebnogo sobakovodstva. In: *kotopes.ru* [online]. 7. 2. 2014 [cit. 2018-05-04]. Dostupné z: <http://kotopes.ru/policejskie-sobaki-istorija-rossijskogo-sluzhebno-sobakovodstva>
- 6) MVD ROSSII. Segodnja policejskije-kinologi otmečajut svoj professional'nyj prazdnik. In: *31.mvd.pf* [online]. 2017 [cit. 2018-05-04]. Dostupné z: <https://31.xn--b1aew.xn--p1ai/news/item/10526989/>
- 7) NĚŠIN, Aleksandr. Istorija pitomnika služebnyh sobak "Krasnaja Zvezda". In: *wolcha.ru* [online]. 30. 11. 2013 [cit. 2018-05-04]. Dostupné z: <https://wolcha.ru/1464-pitomnik-sluzhebnyh-sobak-krasnaya-zvezda.html>
- 8) ORLOV, I. B. Rossijskaja kinologija v istoričeskom aspekte. In: *border-terrier.com.ua* [online]. [cit. 2018-05-04]. Dostupné z: <http://border-terrier.com.ua/pages/rossijskaya-kinologiya-v-istoricheskom-aspekte->
- 9) ROSSIJKAJA KINOLOGIČESKAJA FEDERACIJA. Rossijskaja Kinologičeskaja Federacija. In: *rkf.org.ru* [online]. 2001 [cit. 2018-05-04]. Dostupné z: <http://www.rkf.org.ru/>
- 10) SIMANOVA, Svetlana. Rossijskaja kinologija. Istorija. In: *mydoggy.ru* [online]. 18. 3. 2016 [cit. 2018-05-04]. Dostupné z: <http://mydoggy.ru/rossijskaya-kinologiya-istoriya.html>

11) ZAVGORODNIJ, Dmitrij Ivanovič. Istorija sobakovodstva v Rossii. In: *aivengo.ru* [online]. 23. 4. 2001 [cit. 2018-05-04]. Dostupné z: <http://www.aivengo.ru/boxers/prensa/stat/chistori1.htm>.

Filmy a videa

Den, kdy první živý tvor vyletěl na oběžnou dráhu [reportáž]. Autor Pavel Zuna. Česká republika, 2011. V digitalizované podobě dostupný prostřednictvím Stream z: <https://www.stream.cz/slavedny/625431-den-kdy-prvni-zivy-tvor-vyletel-na-obeznou-drahu-3-listopad>

Pohled zevnitř: Nejhorší ruská vězení. [dokument]. Autor Anna Rodzinski USA, 2011. V digitalizované podobě dostupný prostřednictvím YouTube z: <https://www.youtube.com/watch?v=AEbawo457K4>

Přílohy

Příloha č. 1: Španělský mastin (мастин).

Zdroj: <http://www.esmastin.cz/>

Příloha č. 2: Veliký kníže Sergej Michajlovič.

Zdroj: https://ru.wikipedia.org/wiki/Сергей_Михайлович

Пříloha č. 3: Leonid Pavlovič Sabanějev.

Zdroj: https://ru.wikipedia.org/wiki/Сабанеев,_Леонид_Павлович

Пříloha č. 4: Aleksandr Pavlovič Mazover.

Zdroj: https://ru.wikipedia.org/wiki/Мазовер,_Александр_Павлович

Příloha č. 5: Lajka.

Zdroj: <http://www.vedmag.cz/clanek/lajka-miri-ke-hvezdam.html>

Příloha č. 6: Bělka a Strelka.

Zdroj: <http://www.hvezdarnaplzen.cz/2010/09/27/slavni-psi-hrdinove/>

Пříloha č. 7: památník „Фронтowej собаке“.

Zdroj: <https://www.msmap.ru/monuments/2631>

Пříloha č. 8: Chovatelská stanice a škola pro psy Rudá hvězda.

Zdroj: <https://wolcha.ru/1464-pitomnik-sluzhebnyh-sobak-krasnaya-zvezda.html>

Пříloha č. 9: Orslan – moskevský strážní pes.

Zdroj: <https://alifon.livejournal.com/960001.html>

Пříloha č. 10: logo Ruské kynologické federace.

Zdroj: <http://www.findtm.ru/card/32/321739.html>

Příloha č. 11: barzoi – ruský chrt.

Zdroj: <http://www.celysvet.cz/chovatelska-stanice-barzoi---rusky-chrt-barzoi-mischenka.php>

Příloha č. 12: kavkazský pastevecký pes.

Zdroj: <https://kavkazsky-ovcak.hellosandy.cz/>

Příloha č. 13: samojed.

Zdroj: <http://www.celysvet.cz/chovatelska-stanice-psu-samojed-vidnavska-zare.php>

Příloha č. 14: ruský toy teriér.

Zdroj: http://www.ecanis.cz/clanky/rusky-toy-dlouhosrsty-hladkosrsty-_108.html

Příloha č. 15: rusko-evropská lajka.

Zdroj: <http://www.cmku.cz/cz/seznam-plemen-159/352>

Příloha č. 16: východosibiřská lajka.

Zdroj: <http://www.cmku.cz/cz/seznam-plemen-159/353>

Příloha č. 17: západosibiřská lajka.

Zdroj: <http://www.cmku.cz/cz/seznam-plemen-159/354>

Příloha č. 18: jihoruský ovčák.

Zdroj: <http://www.cmku.cz/cz/seznam-plemen-159/374>

Příloha č. 19: pamětní deska a socha Lajky.

Zdroj: <https://www.infoarchitekta.pl/artykuly:14-ciekawostki:2978-pomniki-zimnej-wojny.html>

Příloha č. 20: logo Společenství podpory a rozvoje canisterapie.

Zdroj: https://vk.com/canistherapy_russia